

Sarajevo, 22.06.2016.

SREDSTVIMA INFORMISANJA

Predmet: SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Koalicija „Pod lupom“ je na današnjoj konferenciji za novinare u Sarajevu predstavila istraživanje na teme procesa i uslova registracije političkih stranaka, redovnog finansiranja stranaka i finansiranja izborne kampanje u preko 40 država članica OSCE-a, uključujući i Bosnu i Hercegovinu, a u cilju davanja preporuka za unapređenje izbornog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini.

Bosna i Hercegovina lider po broju registrovanih stranaka

U Bosni i Hercegovini ne postoji jedinstven zakon o političkim organizacijama, već tri zakona na tri nivoa vlasti koji na različite načine regulišu oblast registracije političkih subjekata, iz čega proizilaze razni problemi u procesu uslova i registracije političkih subjekata. Broj potpisa za registraciju političkih subjekata nije jednak, administrativne takse za registraciju su niske, a tačan broj registrovanih stranaka nije moguće sa sigurnošću utvrditi jer ne postoji jedinstven registar političkih subjekata na nivou države.

Prema dostupnim podacima u BiH je trenutno registrovano oko 130 političkih subjekata. Procjenjuje se da 1 politički subjekat dolazi na otprilike svakih 30.000 stanovnika, što nas po broju političkih partija u odnosu na broj stanovnika u državama regiona svrstava u sam vrh.

Vehid Šehić iz Koalicije "Pod lupom" kaže da su ključni razlozi osnivanja velikog broja političkih partija u BiH u nepostojanju jedinstvenog registra i Zakona o političkim organizacijama na nivou države.

Za osnivanje političke organizacije u Republici Srpskoj potrebno je 500 potpisa, u Brčko Distriktu 300, a u Federaciji Bosne i Hercegovine samo 50 potpisa.

„Nepostojanje jedinstvenog registra ima za posljedicu nemogućnost tačnog utvrđivanja stvarnog broja političkih organizacija koje djeluju na teritoriji BiH. Nemoguće je efikasno pratiti i nadgledati rad političkih stranaka, u smislu njihovog osnivanja, te brisanja iz evidencije u slučaju prestanka sa radom ili nepoštivanja zakona", kaže Šehić.

Koalicija "Pod lupom" je stava da je u BiH potrebno razmotriti donošenje jedinstvenog Zakona o političkim organizacijama na nivou države ili u krajnjem slučaju uskladiti postojeće propise, te uvesti jedinstveni registar političkih subjekata u koji bi i javnost imala uvid i obezbijedila se potpuna transparentnost.

Prema istraživanju koje je sprovedeno, od 40 analiziranih država članica OSCE-a, njih 29 (73%) ima jedinstven zakon o političkim organizacijama na nivou države, kojim se uređuju oblasti uslova i postupka osnivanja i registracije političkih organizacija, te kontrole, vođenje registra političkih subjekata i sankcija za počinjene prekršaje.

Ne postoji adekvatan sistem kontrole finansiranja političkih subjekata

Kontrolu finansijskog poslovanja političkih subjekata u BiH provodi CIK BiH putem Službe za reviziju, koja je isključivo ovlaštena za kontrolu finansiranja političkih partija, kako njihovu kontrolu u izbornom periodu, tako i u periodu kada se ne održavaju izbori. CIK BiH je jedina institucija koja obavlja finansijsku kontrolu rada političkih subjekata, i kao takva, ne posjeduje dovoljno kapaciteta i resursa za kvalitetno obavljanje kontrole finansijskog poslovanja svih političkih subjekata registrovanih u BiH.

„Neophodno je unaprijediti sistem kontrole finansijskog poslovanja političkih subjekata, ne samo od strane CIK BiH, nego i od drugih relevantnih institucija kao što su finansijska policija, poreska uprava, državna revizija i osigurati nezavisnost organa revizije.“, istakla je pravna savjetnica Koalicije "Pod lupom" Jelena Tanasković Mićanović.

Da bi Služba za reviziju bila opremljena za efikasno obavljanje svojih nadzornih funkcija, potrebno je povećati njene finansijske i kadrovske resurse, dodaje Tanasković Mićanović.

Javni resursi se zloupotrebljavaju u svrhu izborne kampanje

Prilikom posmatranja izborne kampanje za Opšte izbore 2014, posmatrači Koalicije su zabilježili slučajeve korištenja službenih automobila za potrebe izborne kampanje od strane velikog broja izabranih zvaničnika koji su u vremenu izborne kampanje bili nosioci pozicija u vlasti. Važeći propisi u BiH ne tretiraju zloupotrebu javnih resursa u svrhu izborne kampanje, niti postoje jasna pravila razgraničenja funkcija, što govori o postojanju potrebe za izmjene postojećih ili donošenje novih propisa koji bi imali za cilj sprečavanje sličnih zloupotreba.

„Potrebno je unaprijediti propise kako bi se spriječila zloupotreba javnih resursa u predizborne svrhe i jasno razgraničilo vođenje kampanje od uobičajenih aktivnosti izabranih i imenovanih zvaničnika u vremenu prije izbora“ rekao je Danijel Stjepanović, jedan od autora analize.

Pored toga potrebno je uvesti obavezu detaljnog izvještavanja u vezi sa prihodima i rashodima za izbornu kampanju i definisati mehanizme kontrole, omogućiti javnosti uvid u imovinske kartone i usvojiti kodeks ponašanja u izornoj kampanji kojeg bi se svi politički subjekti morali pridržavati.

Koalicija će raditi na izradi objedinjenog pregleda ključnih nalaza analiza kako bi se dobio uvid u pojedinačna rješenja vezana za oblasti analize rada, funkcionisanja i finansiranja političkih partija, kao i finansiranja izborne kampanje.

Ovo istraživanje predstavlja nastavak aktivnosti na unapređenju izbornog zakonodavstva u BiH u okviru projekta „Izgradnja odgovornosti i sistema u izborima“ kojeg finansira Evropska unija.

Za sve dodatne informacije molimo Vas da se obratite koordinatorici za odnose s javnošću Koalicije 'Pod lupom' Jovani Kljajić putem elektronske pošte pr@podlupom.org ili telefona 033 268 160, 065 252 016.

Sadržaj ovog saopštenja je isključiva odgovornost Koalicije 'Pod lupom' i ni u kojem slučaju ne odražava stanovišta Evropske unije.